

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

B. Alberti Doctoris Magni ex Ordine Prædicatorum Episcopi Ratisponensis De Adhærendo Deo Libellvs

**Johannes <de Castello>
Albertus <Magnus>**

Antverpiae, 1621

Cap. XXI. De eiusdem deuotione ad Dominicam passionem, & qualiter
probauit legnum sanctæ Crucis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44148

CAPVT XXI.

*De eiusdem deuotione ad Dominicam
passionem, & qualiter probauit
lignum sanctæ Crucis.*

AD sanctam verò Crucem & Do-
minicam passionem venerabilis
Pater Albertus tamquam Christi imi-
tator & discipulus, non mediocriter, vt
credimus, affectu sancto afficiebatur;
quare tamquam amatae suæ sæpissimè
memoriam agens, singulariter de ipsa,
quandocumque occasio se offert, latiùs
sermonem describit in Theologicis suis
Libris: sed hæc ob magnitudinem huic
compendiosæ Legendæ inserere non
possumus, licet non paruam possent
ostendere ipsi Crucifixi adfuisse amo-
rem. Qui autem hæc scire desiderat, vt
aliquahter hoc certum legentibus fiat,
notetur super Lucam circa illud ix. cap.
Si quis vult post me venire, abneget, &c.
vbi de virtute & laude Crucis profe-
quitur pulchrè. Similiter & Lucæ xiv.
circa illud, *Qui non baiulat crucem suam,*
de tota Christi passione & titulo Cru-
cis

cis ad longum pulcherrimè prædicat. Item Isaiaë LIII. circa illud, *Vidimus eum nouissimum virorum, & virum dolorum*, de amaritudine venerandæ Passionis Iesu Christi, tamquam Crucis Christi amator, singulare quid & nobile posuit. Sed & in tertio suo scripto, distinctione XVI. tantam ponit fuisse Passionem Christi, vt non tantùm maiorem dicat ipsam fuisse omnibus passionibus Sanctorum; verumetiam acerbiozem passione Adæ in primo statu innocentiaë, si detur per impossibile quòd pati potuisset. vnde ibidem sic dicit: *Meo iudicio, acerbitati Passionis Christi nulla pœna corporalis potest comparari, quam aliquis pati potest corporaliter, & secundùm naturam: vnde si Adam passus fuisset, dico quòd non ita acerbè doluisset vt Christus. Insuper & dolor Christi adhuc grauior quàm mors anima, si poneretur; quia meliori contrariatur.* hæc Albertus ibidem; quæ si quis videre desiderat, & rationes ibidem eius reperiet. Sed de Saluatoris veneranda passione & viuificaë Crucis signaculo non tantùm locis debitis & magis aptis, verùm & incidentaliter sæpè aliis materiis aptando, ne immemor
Crucis,

Crucis, de eadem est persecutus, vt pater circa illud Lucæ XIX. *Hodie salus domui huic facta est.* vbi dicit, omnem Ecclesiam principaliter in honorem sanctæ Crucis esse consecratam; & qualiter Crucis imago, quasi Dominus extensus super domum, Altare respicit, manibus expansis Sancta sanctorum amplectitur, & longitudine corporis Sancta tegere videtur; & cetera multa, vt ibi inuenies. Et reuera conuersatione asperæ vitæ hunc crucifixum non dubitamus, cui tanta cura fuerat de crucis assumptione nos præcipuè admonere: ca enim virtute præ ceteris magis nouimus Sanctos quosque fulsisse, quam frequentius laudasse verbi præconio audiuius. Paulus namque, qui stigmata Christi in corpore portat, cui etiam ostensum est quanta pati pro nomine eius deberet, præcipuè in Cruce gloriatur. Sic Hieronymus, fatigatus labore ex ieiunio, de temperantia incredibilia nobis prædicat. Antonius discretionis spiritu insignis, hanc præfert singularis virtutum exercitiis. Sic de multis, nisi breuitas, cui intendo, obstaret, percurrere possemus. Nonne & ager mul-
tis

186 B. ALBERTI MAGNI
tis seminatus alternatim seminibus, ob
sui qualitatem vberiores ex vno quàm
alio profert fructus, quamuis in nullo
sterilis habeatur? Sic absque dubio Al-
bertus ex vberiore deuotione ad vene-
randam Christi passionem copiosius
de ipsa disseruit; vnde & suam deuo-
tionem ad Crucem Christi Passionem-
que Dominicam ex hoc probamus.
Ante summum enim Altare Chori Fra-
trum sepulchrum ipsius est, in quo
cum corpore nuper, anno Domini
M cccc. lxxxiii. iiii. Idus Ianuarij, id
est altera Pauli primi Eremitæ, Christi
Passionis & Crucis signa, dum exhu-
maretur, reperta sunt. Aperto namque
sepulchro venerabilis Alberti, sarco-
phagum lapideum inuenimus, in quo
tumba lignea vna cum eiusdem Patris
& Doctoris corpore terra cooperto, &
lapide Epitaphio inscripto. Quo in lu-
cem educto, reperimus de ligno Crucis
paruam peciam, & Agnus Dei de cera
virginea, atque denarium clauo Domi-
ni Saluatoris perforatum, omnia collo
ipsius Alberti alligata; quæ in vita haud
dubium in memoriam Dominicæ Pas-
sionis portare consuevit. Et ostendens
se

se in Domino obdormisse, vsque in defossam suam sepulturam locum nostram redemptionis signa secum hic Beatus attulit, vt nec iam extinctum corpus viuifici signaculi gloria priuaretur. Fuit autem Agnus Dei illud non auro vel argento inuolutum, sed serico, ob reuerentiam: paupertatis namque, non diuitiarum amator exiit, vt infra patebit. Sed & illud demum Alberti in laudem placet apponere, vnde Crucis Christi fuisse illum amatorem probamus: hic nempe, ex speciali deuotione ad venerandam Crucem, in Ecclesia Fratrum Coloniae signaculum Crucifixi infra Chorum & Ecclesiam in alto suspendit, vt ab omnibus valeat adorari; in quo ipsemet Sanctorum Reliquias imposuit, atque pro maiore deuotione intuentium eandem imaginem, cum esset Episcopus, consecrauit: quam quicumque deuote adorauerit, indulgentiam vnus anni & centum quadraginta dierum à Fratре Saluo Rakanatensi Episcopo, Vicario in spiritualibus Domini Nicolai Quarti, omni tempore obtinebit, sicut habetur in tabula Indulgentiarum Fratribus Ordinis

nis

188 B. ALBERTI MAGNI
nis datarū. Fuit autem Nicolaus Quar-
tus illo in tempore quo Albertus vixit.
vnde credimus has Indulgentias im-
petratas ob singularem deuotionem
Alberti insinuandam, procurandamque
hanc in populo. Hic etiam Crucis ama-
tor Albertus, pretiosi ligni portionem
non paruum Coloniensi Conuentui
dereliquit in puro auro inclusam, atque
gemmis circumdatam: quod etiam au-
reum clenodium, quemadmodum ca-
lices Altaris solent benedici, ob reue-
rentiam salutiferi ligni inclusi, est con-
secratum, vt celebri fama cognoscimus,
eò quod præfata portio ligni fertur ab
Alberto probata fuisse: & licet scripto
commendatam non inuenimus exami-
nationem eiusdem ligni, quia fortè a-
missæ sunt litteræ ex negligentia; ab
anteecessoribus tamen nostris continuè
hæc narrari sine hæsitatione solent,
quod ipse venerabilis Albertus dum
viueret, iam dictam ligni portionem sic
probauerit. Ne enim ipse incertis fidem
accommodaret, de Dei clementia con-
fusus, accepit lignum illud, atque in
ignem proiecit, credens non posse con-
sumi ab igne, si pretiosissimam Christi
glebam

glebam portasset: & ecce, mox vt ro-
gum tetigit, illicò resiliit ex ipso inta-
ctum. Quare & inter omnes Reliquias
quas habemus, hanc portionem maiori
prosequamur veneratione. Contigit et-
iam nostro tempore, vt mulier quædam
obsessa in Colonia ad Sanctorum cor-
pora duceretur pro sua liberatione, vt
ad nostram Ecclesiam veniret; cui dum
præfatum lignum ostenderetur, ma-
lignus ille se compescuit, nec verbis
tam profluus vt antè fuit, sed ita sub-
murmurans ait: Ipse in ligno hoc pe-
pendit. signans Saluatorem indetermi-
nata locutione; quasi præ timore non
fuisset ausus Redemptoris nostri pro-
prium nominare vocabulum, ad quod
omne genu flectitur, cælestium, terre-
strium, & infernorum. Facit insuper
fidem de prædicta examinatione per
Albertum facta aliud quoddam simile.
Coloniæ namque in Ecclesia Colle-
giata sancti Clementis, quæ vulgariter
sancti Cuniberti basilica dicitur, eò
quòd ibidem corpus eiusdem sancti
Episcopi requiescit, inter alias Sancto-
rum Reliquias de ligno sanctæ Crucis
habetur maior portio quàm in nostro
Con-

Con-

Conuentu sit, licet eiusdem sint coloris vtræque, de qua & ipsi Canonici dicunt, quòd sit per venerabilem Albertum probata per iniectionem ad ignem sicut & nostra, habereque se affirmant documentum in scrinio de examinatione rali.

CAPVT XXII.

De Alberti deuotione ad beatissimam Virginem Mariam.

GLORIOSISSIMÆ Virginis Mariæ Matris vnigeniti Dei tātus Albertus extitit amator atque laudator, ne alicui dicta illius scrutanti in dubium venire queat, etiamsi alia non essent argumenta, quin singulari gratia ab ipsa Matre gratiæ sit dotatus: scriba enim singularissimus est Virginis eiusdem præ omnibus qui de ipsa scripserunt. Nam singulares huius benedictissimæ Virginis laudatores sunt, Hieronymus, Ambrosius, Augustinus, Bernardus, Anselmus, & Ioannes Damascenus, qui omnes decora sua locutione & dulcissima deuotione ipsam, vt dignum est, mirabiliter